

Český Banát

Za krajany proti proudu času

FOTO: IVO DOKOUPIL

Je to jako cesta proti toku času. Cesta do dob, které ještě možná pamatují některé vrásčité tváře, ale většinou již nenávratně mizí v zapomnění. Doby a s nimi i tváře. Cesta do dob, kdy elektřina byla přepychem a tak trochu zbytečností, kdy pitná voda tekla spíše ze studánek nežli z vodovodů. Cesta do dob, kdy lidé žili s přírodou ve spojení tak těsném, že kuchyň od statných koňů na pastvě dělila jen dřevěná stěna.

Kdo chce vidět, jak vypadal život na české vesnici před desítkami let, musí opustit hranice a vydat se tisíc kilometrů na jihovýchod, do Rumunska. Vysoko v zelených kopcích nad širokým a mohutným Duna-

jem, kde na druhém břehu už je Srbsko, se uchovaly ostrůvky zapomenutého času. Šest českých vesnic v kalendářově malebné oblasti zvané Banát. Přežily od začátku 19. století až do dnešních dnů. Nesemlelo je okolní rumunské prostředí, tady se mluví i žije česky. Jen s nádechem těch starých, dobrých a dnes už tak trochu magických časů. Idylických i drsných.

Nařezali dřevo a jeli

Jak se vlastně vůbec Češi ocitli v Rumunsku? „*Naši předkové přicházeli pěšky, a když byla nějaká velká voda, tak nařezali nějaký dřevo a jeli. Odešli z Čech proto, že ten čas tam byla chudoba. Zato odešli*

do Banátu, že tady by si udělali nějaké pole. Pak vyporáželi ten les a si udělali nějaké pole. Asi to bylo 1800, co sem přišli.“ Takové je vysvětlení jedné z místních obyvatel v knížce Gernický školní kalendář.

První české rodiny začaly přicházet do jihozápadního cípu Rumunska, tehdy součásti Rakouska-Uherska, začátkem 19. století. Jakýsi podnikatel se dřevem – jmenoval se Magyaryly a pocházel z Oravice – je na dalekou cestu nalákal velkými sliby. První česká vesnička tak vznikla roku 1823. Ovšem sliby – chyby. Češi se ocitli daleko od domova a bez ničeho. Přihlásili se proto do služby jako strážci divokých hranic. Osvědčili se, a tak již

INFORMACE

Primárním zdrojem informací o Banátu a možnostech turistiky, kde najdete množství praktických informací, je internetový web, který provozuje společnost Člověk v tísni na adrese: www.banat.cz

Neocenitelnou pomůckou je Turistická mapa Banátu, v měřítku 1:100 000 ji vydal Klub českých turistů a Freytag & Berndt ve spolupráci s Člověkem v tísni.

Spoustu zajímavostí se také dozvíte v Turistickém a vlastivědném průvodci českým Banátem (CK Kudrna 2002, Brno, 158 Kč + CD za 78 Kč).

MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA